

SZKOLENIE WSTĘPNE INSTRUKTAŻ STANOWISKOWY

Kierowca wózków widłowych (sztaplarek) i platformowych

e-book



**Szkolenie wstępne
Instruktaż stanowiskowy**

KIEROWCA WÓZKÓW WIDŁOWYCH (SZTAPLAREK) I PLATFORMOWYCH

pod red. Bogdana Rączkowskiego

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy
z dnia 27 lipca 2004 r.
w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy
(Dz.U. Nr 180, poz. 1860 ze zm.)

e-book



ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k.
Gdańsk 2013

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	4
Instruktaż stanowiskowy – zasady ogólne	5
Ramowy program instruktazu stanowiskowego	8
Szczegółowy program szkolenia	9
Szczegółowy program szkolenia na stanowisku pracy kierowca wózków widłowych (sztaplerek) i platformowych	
Wymagania szczegółowe dotyczące warunków pracy i zasady bezpiecznej pracy	14
Zagrożenia na stanowisku pracy i sposoby ochrony przed zagrożeniami. Sprzęt ochrony osobistej	17
Zasady bezpiecznej pracy na stanowisku kierowca wózka jezdniowego o napędzie silnikowym	20
Przepisy prawne	25
Polskie Normy	26

PUBLIKACJE POWIĄZANE TEMATYCZNIE

WPROWADZENIE

Podstawę prawną szkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy stanowi art. 237³ k.p. i wydane na podstawie art. 237⁵ k.p. rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. Nr 180, poz. 1860 ze zm.).

Instruktaż stanowiskowy jest częścią szkolenia wstępnego (poprzedza go instruktaż ogólny), a zatem pracownik, uczeń lub praktykant muszą go odbyć przed dopuszczeniem do pracy na danym stanowisku.

Cel, zakres i ilość godzin szkolenia zostały określone w programie ramowym w rozporządzeniu. Zgodnie z nowymi zasadami szkoleń na instruktaż stanowiskowy pracowników administracyjno-biurowych narażonych na działania czynników uciążliwych należy przeznaczyć minimum 2 godziny (w programie prezentowanym w opracowaniu nie wyodrębniamy tej zmiany, ponieważ w niniejszym zbiorze nie występują stanowiska administracyjno-biurowe).

Na poszczególnych stanowiskach należy obowiązkowo opanować szczegółowe programy instruktażu.

W zalecanym dla szkoleń opracowaniu przedstawiamy wzorcowy program szczegółowy dla stanowiska pracy **kierowca wózków widłowych (sztaplarek) i platformowych**. Dokładnie omawiamy ogólne wymagania dla tego stanowiska, typowe zagrożenia i zasady bezpiecznej pracy oraz ochrony przed zagrożeniami.

ZASADY BEZPIECZNEJ PRACY NA STANOWISKU KIEROWCA WÓZKA JEZDNIOWEGO O NAPĘDZIE SILNIKOWYM

Podstawowe zasady bezpiecznej pracy

- Codziennie przed przystąpieniem do eksploatacji wózka sprawdzić elementy, układy i mechanizmy mające decydujący wpływ na bezpieczeństwo eksploatacji, a w szczególności:
 - prawidłowość działania układów kierowniczego, hamulcowego i napędowego, mechanizmów podnoszenia oraz osprzętu,
 - sprawność oświetlenia i sygnalizacji, prawidłowość działania urządzeń pomiarowo-kontrolnych oraz elementów i urządzeń zabezpieczających kierowcę i osoby współuczestniczące w czynnościach transportowych.
- Fakt sprawdzenia stanu technicznego wózka należy odnotować w dokumentach eksploatacyjnych wózka.
- Kierowca powinien dbać o należyty stan techniczny wózka, przestrzegać postanowień instrukcji obsługi wózka i jego osprzętu oraz instrukcji z zakresu bezpieczeństwa pracy.
- Bezpieczne wykonywanie czynności transportowych przy użyciu wózka jest podstawowym obowiązkiem kierowcy i osób współuczestniczących.
- Kierowca powinien być informowany przez przełożonego o aktualnych warunkach pracy, a w szczególności o:
 - masie ładunków, ich właściwościach fizycznych i chemicznych oraz rodzaju opakowania,
 - zagrożeniach pożarowych, wybuchowych, chemicznych itp., występujących w pomieszczeniach, w których jest eksploatowany wózek,
 - warunkach technicznych dróg i bezpiecznej trasie przejazdu wózka,
 - wymaganiach dotyczących organizacji pracy związanej z użytkowaniem wózka, w tym środkach, jakie należy stosować dla zachowania bezpieczeństwa podczas pracy.
- Przewożenie osób na wózkach lub przyczepach jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy wózki i przyczepy są do tego przystosowane przez producenta.

- Podnoszenie osób za pomocą wózków podnośnikowych jest dopuszczalne na pomostach dostosowanych specjalnie do tego celu przez producenta wózka i zamocowanych zgodnie z dokumentacją producenta.
- Wysokość podnoszenia oraz udźwig wózka wyposażonego w pomost nie mogą przekraczać wielkości podanych przez producenta.
- Przed wjazdem do wagonów kolejowych, pojazdów samochodowych i na rampy należy:
 - sprawdzić, czy ciężar wózka wraz z ładunkiem nie przekracza dopuszczalnego obciążenia tych środków transportu i umożliwić bezpieczny wjazd,
 - uzgodnić sposób załadunku towaru, o ile jest to konieczne.
- Układanie ładunków w ten sposób, aby cięższe znalazły się w dolnej warstwie, a lżejsze w warstwach górnych.
- Zabezpieczenie butli z gazami technicznymi, balonów z cieczami, ładunków okrągłych – przed zmianą położenia.
- Zachowanie odpowiedniej prędkości, szczególnie na zakrętach.
- Unikanie nagłego ruszania, gwałtownego skręcania i hamowania.
- Unikanie trzymania nóg i innych części ciała poza obrysem wózka.
- Zabezpieczenie wózka przed możliwością uruchomienia przez inne nieuprawnione osoby.
- W przypadku wózków podnośnikowych:
 - zabronione jest jeżdżenie z podniesionym ładunkiem,
 - zabronione jest jechanie tyłem przy zjazdach z ładunkiem z pochyłości,
 - jechanie z ładunkiem tylko w pozycji wideł opuszczonych do około 30 cm nad ziemią i maksymalnie przechylonych do tyłu.

Czynności zabronione:

- przewożenie ładunków niedostosowanych do wymiarów platformy ładunkowej wózka,
- używanie wózków w miejscach o nawierzchni i jej nachyleniu nieodpowiadającym warunkom określonym w dokumentacji techniczno-ruchowej wózka,
- używanie wózków w miejscach o niesprawdzonej wytrzymałości podłoża lub o wytrzymałości mniejszej niż wymagana dla obciążonego wózka,

- używanie wózków w miejscach nieoświetlonych, chyba że wózek wyposażony jest w światła odpowiednie do rodzaju i miejsca wykonywanej pracy,
- obciążanie wózka ponad jego dopuszczalną ładowność,
- używanie wózków do pchania innych pojazdów lub do ciągnięcia wózków doczepnych, jeżeli ich liczba lub masa ładunku przekraczają dopuszczalne wielkości określone przez producenta,
- używanie wózków w warunkach niestabilnego lub śliskiego podłoża uniemożliwiającego bezpieczne manewrowanie transportowanym ładunkiem,
- pozostawianie wózka na skrzyżowaniu dróg czy przejazdów,
- używanie wózków na drogach o szerokości jezdni niedostosowanej do szerokości wózków i wymiarów przewożonych ładunków.

Drogi

- drogi przejazdu, place i pomieszczenia, w których wózki są eksploatowane, powinny być oświetlone zgodnie z odpowiednimi normami i oznakowane zgodnie z przepisami ruchu na drogach publicznych,
- zatoki do wymijania się wózków na drogach jednopasmowych powinny znajdować się w takiej odległości od siebie i w takim miejscu, aby były w zasięgu wzroku kierowcy; powinny być wyznaczone krawężnikiem, barwnym pasem lub oznakowane w inny widoczny sposób,
- pomosty znajdujące się na drodze przejazdu wózków powinny mieć oznaczenia dopuszczalnej nośności, a w koniecznych wypadkach oznaczenie dopuszczalnego obciążenia roboczego,
- pomosty ruchome, tzw. mostki ładunkowe, powinny być zamocowane w sposób pewny i zabezpieczone przed przesunięciem.

Budynki, pomieszczenia

- przy wjeździe do budynków i pomieszczeń powinny być umieszczone w widocznym miejscu tablice informujące o dopuszczalnym obciążeniu podłóg i stropów,
- używanie wózków w pomieszczeniach o niesprawdzonej wytrzymałości stropów i podłóg lub o wytrzymałości mniejszej niż wymagana dla obciążonego wózka **jest zabronione**,

- bramy i drzwi wjazdowe do budynków i pomieszczeń powinny być tak zbudowane, żeby zapewniały swobodny przejazd wózków, oraz powinny być wyposażone w urządzenia skutecznie zabezpieczające przed niezamierzonym samoczynnym zamykaniem się drzwi lub opadaniem zasłon. Pomiędzy górną krawędzią wózka lub głową kierowcy, jeśli głowa wystaje ponad górną krawędź wózka, minimalny prześwit winien wynosić **20 cm**.

Pomieszczenia zagrożone pożarem lub wybuchem

- w pomieszczeniach zagrożonych pożarem lub wybuchem mogą być używane jedynie wózki specjalnie dostosowane przez producenta do pracy w tych warunkach,
- wózki, o których mowa wyżej, powinny być odpowiednio oznaczone, a po każdej wykonanej naprawie poddane badaniom w celu stwierdzenia, czy zostały zachowane wymagania specjalnego dostosowania do pracy w pomieszczeniach zagrożonych pożarem lub wybuchem.

Wózki spalinowe z silnikiem wysokoprężnym lub napędzanym gazem

- używanie wózków spalinowych z silnikiem wysokoprężnym lub napędzanym gazem jest dopuszczalne w pomieszczeniach produkcyjnych pod warunkiem, że substancje szkodliwe wydalone z silnika nie spowodują przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń substancji szkodliwych w powietrzu,
- używanie w pomieszczeniach produkcyjnych wózków spalinowych napędzanych benzyną etylizowaną lub innym paliwem o podobnie trujących składnikach **jest zabronione**.

Bezpieczne metody pracy przy użyciu narzędzi o napędzie elektrycznym:

- zapoznać się z fabryczną instrukcją obsługi,
- przestrzegać podstawowych zasad ochrony przeciwporażeniowej (podłączenie tylko do gniazdek z prawidłowo wykonaną instalacją ochronną, używanie sprawnych przedłużaczy),
- nie stosować do pracy w warunkach dużej wilgotności,
- prace związane z podłączeniem, badaniem, konserwacją i naprawą urządzeń elektrycznych mogą być wykonywane tylko przez osoby uprawnione (uprawnienia SEP),